

τοῦ ἐργάτου Σ. Εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν ἄκρην τῆς καμῆλου προσήρμοσε τὸν ὄλκον ππ'.

Εἰς τὸν σύνδεσμον ω. τῶν αλύσεων ἐδέθησαν αἱ μεγάλοι τροχαλίδι Κ καὶ Λ, ὡς καὶ εἰς τὴν Γαβριαν εἰς τὸ χιάσμα, ἐδέθη ἡ μεγάλη τροχαλία Μ. Ἀπὸ δὲ τῶν τροχαλίων τούτων διεπεράσθη κάμπλος τῶν 7 1/2 δακτύλων, ἥτις τετράκις διήρχετο διὰ τῶν τροχαλίων Κ. καὶ Μ. καὶ ἀπ' αὐτῆς ἤρχετο ἐπὶ τὴν προκυμαίν. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ μηχανισμός.

Τὴν 15. Δεκεμβρίου ζητήσας ὁ πλοίαρχος 'Ραφαὴλ τὴν συνδρομὴν τοῦ πληρώματος τῆς ἐν τῷ Πειραιεὶ 'Ρωσικῆς Κορβέτας, ἥτις καὶ προθύμως ἐχορηγήθη, ἤρχισε τὴν ἀνατροπὴν τοῦ πλοίου. Καὶ οἱ μὲν 'Ρῶσοι σύραντες ἐπὶ τῆς προκυμαίας τὴν ἄρσεν ΔΝΡ, οἱ δὲ, τῆς Κορβέτας ὁ Λουδοβίκος τοὺς τεθέντας μηχανισμοὺς ἐπὶ τῶν καμῆλων, ἀέτρεψαν εὐχερῶς τὸ πλοῖον, καὶ ῥυμουλκήσαντες αὐτὸ μετέφερον εἰς τὸ νεώριον.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μετὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου ἐξετελέσθη παρ' αὐτῶν καὶ ἡ ἀνόρθωσις.

Γ. Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ

ὑποπλοίαρχος ἐπὶ τῆς Β. Κορβ. ὁ Λουδοβίκος.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ.

(Ὅρα Φυλλάδ. ΝΘ'. καὶ ΕΔ'.)

—ο—

Τὴν 14 Μαρτίου (1827) ἀπεφασίσθη νὰ μεταβῶσιν ἐξ Ἑρμιόνης εἰς Τροιζῆνα οἱ πληρεξούσιοι, καὶ τὴν 19 ἤρξαντο αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως ἐν τῷ νέῳ τούτῳ τόπῳ.

Ἡ περιοχὴ ἐν ᾗ συνεκροτοῦντο αἱ συνεδριάσεις, ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐγίνοντο αἱ συσκέψεις καὶ αἱ ἀγορεύσεις, ἡ διεξαγωγὴ αὐτῆς τῶν γραφικῶν ἐργασιῶν, ὅλα ταῦτα εἶναι ἄξια ἀναμνήσεως· διότι, ὅσοι ἐξ ἡμῶν ἶδον τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα μετὰ τὸ 1828 καὶ μάλιστα μετὰ τὸ 1833 ἔτος, ὅσοι, δὲν λέγω δὲν ἐκινδύνευσαν ὑπὲρ αὐτῆς, διότι μυριάδες ἐκ τῶν κατοίκων τῆς δούλης Ἑλλάδος, ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἀπολακτίζοντες σήμερον ὡς ἀλλοεθνεῖς, καὶ ἐξωρίσθησαν, καὶ ἐφυλακίσθησαν, καὶ ἐσφάγησαν, καὶ ἀνεσκολοπίσθησαν, καὶ ἀπηγχονίσθησαν, καὶ παντοσεῖθ' ὑπέστησαν μαρτύρια ὑπὲρ πατρίδος, ἀλλ' ὅσοι δὲν εὐτύχησαν νὰ ἴδωσιν αὐτὴν ἀθλοῦσαν, δυστάζουσιν ἴσως νὰ πιστεύσωσι τὰς στερήσεις, τὰς θλίψεις, τὰς κακουχίας πρὸς ἃς ἐπάλειον οἱ ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνιζόμενοι. Ὡ! ποσάκις, ἐάν ἡ πίστις δὲν ὑπεστήριζε τὰς

δυνάμεις των, ἐάν ἡ ἐλπίς δὲν ἐχεσίμευσεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἀντὶ ἄρτου καὶ ἀντὶ στέγης, ἐάν αὐτὴ δὲν τοὺς ἐθέρμαινε γυμνητεύοντας ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, καὶ ἀσκεπείς ἐν ὥρᾳ καύσωνος, ποσάκις, λέγω, θὰ ἐφθόνουν τὸν θάνατον τῶν πρὸ αὐτῶν μαρτυρησάντων!

Καὶ ἐν ὅσῳ μὲν διεμένομεν ἐν Ἑρμιόνη, αἱ συνεδριάσεις συνεκροτοῦντο ἐντὸς αἰθούσης προμήκους, ὅπου ἐκαθήμεθα ἀναμῖξ διεσταυρωμένους ἔχοντες τοὺς πόδας. Οἱ ῥήτορες, ὁσάκις ἐπρόκειτο ν' ἀγορεύσωσι, στηρίζοντες ὀλόκληρον τὴν προτομήν, εἴτε πλῆγίως ἐπὶ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης χειρὸς, εἴτε κατέμπροσθεν καὶ ἐπὶ τῶν δύο, ἐπροσπαθουν, πνευστιῶντες πολυλίκις ἂν ἦσαν γέροντες ἢ πολύσαρκοι, ν' ἀνεγερθῶσιν ἐπὶ τῶν ποδῶν των, οἵτινες, νερκούμενοι συνήθως ἐξ αἰτίας τῆς χυμαιζήλου καὶ δυσφορήτου ἐκείνης κατακλίσεως, ἀνέπτυσσον περιέργως καὶ ζωηρότερα καθίστανον τὰ ῥητορικά σχήματα τοῦ προσώπου των. Μακάριοι τότε ὅσοι εὕρισκοντο παρὰ τὸν τοῖχον, ἢ ὅσοι, προνοητικώτεροι τῶν ἄλλων, ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν καὶ μαγγοῦρας! (*) Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων διεκρίνετο Βασίλειος τις Μπαρλᾶς. Ὅποιος ὁ πληρεξούσιος οὗτος, καὶ ὅποιον τὸ ἦθος του, θελομεν ἴσως διαλάβει ἄλλοτε. Ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος ἀρκούμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι οὐχὶ μόνον ἐπὶ προνοίᾳ μαγγορικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ πολυχέυμονι νείλω τῆς εὐγλωττίας του διεκρίνετο. Ὁ Βασίλειος λοιπὸν αὐτὸς Μπαρλᾶς, Ἑρακλῆς τὸ ἀνάστημα καὶ Στέντωρ τὴν φωνήν, ἤρχετο πάντοτε ἐφόδιον ἔχων ῥάβδον ποιμντικήν εὐπαγῆ, ἀναβαίνουσιν μέχρι τοῦ πώγωνός του, ἐφ' ἧς στηρίζων ἀμφοτέρους τοὺς βραχίονας, διέχεεν ὡς ἀπὸ ἀμβωνος ἐπηρμένου καὶ ὑψηλοῦ τὰ χρυσᾶ νάματα τῆς ῥητορείας του.

Ἀλλ' ἐν Τροιζίνι, ὅπου ἀπεφασίσθη νὰ συνεδρεύωσι καὶ οἱ ἐξ Αἰγίνης καὶ οἱ ἐξ Ἑρμιόνης πληρεξούσιοι, ὅπου τὸ στίφος τῶν διπλῶν καὶ τριπλῶν ἀντιπροσώπων ἀποτελεῖ ὀλόκληρον τάγμα στρατιωτικόν, περιέχον καὶ στρατηγούς, καὶ συνταγματάρχας, καὶ χιλιάρχους, καὶ λοχαγούς, μαχομένους, οὐχὶ πρὸς τὸν μαχαίρα καὶ πυρὶ ἐρημίζοντα τὴν Πελοπόννησον Ἰβραήμην, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλους, ποῦ αἰθουσα ἱκανὴ νὰ περιλάβῃ τὸ ἀριμάνειον τοῦτο πλήθος; Τὴν εὐρυχωροτέραν τοῦ χωριδίου οἰκίαν κατέκει οὗ πρόεδρος τῆς συνελεύσεως, καὶ αὐτὴν, ὀλόκληρον ἴσως, δύναται νὰ κατακαλύψῃ τὸ μικρότερον δωμάτιον τοῦ ἐν Ἀθήναις βουλευτηρίου.

Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ μετασκευασθῇ εἰς αἶθουσαν συνεδριάσεων κηπὰς τις παρκαείμενος.

Ἰσως νομίζει ὁ ἀναγνώστης ὅτι διὰ τὴν μετα-

(*) Λέξις, κατ' ἐμὲ, συγγενὴς τοῦ μαγγοῦ τῶν ἀρχαίων. Μάγανον ὀνόμαζον πρὸς τοὺς ἄλλους οἱ Ἕλληες καὶ κυριετικόν τι δίκτυον δι' οὗ ἐθρεῖοντο ζῶα. Ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς σημερινῆς μαγγοῦρας, οὗσης ἐπιταμποῦς ὡς ἡ ποιμντικὴ ῥάβδος τῶν ἐπισκόπων τῆς Δύσεως, ζωοῦσιν οἱ ποιμένες ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἢ καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πρόβατα, αἴγας, κ.λ. Ἐάν ἡ ἐρμηνεία αὕτη δὲν εἴναι ἐσφαλμένη, τότε ἡ λέξις Μαγγοῦρος οὐδ' ἐγράφη οὐδ' ἠτυμολογήθη ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ Κοραῆ (Ἐτακτα Τ. Β'. σελ. 228).

σκευὴν ταύτην ἐγένετο χρεῖα νὰ συνενναηθῶσιν, ὡς σήμερον, τὰ ὑπουργεῖα τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ἐσωτερικῶν, νὰ ὀνομασθῶσιν ἐπιτροπαὶ ἐξ ἀρχιτεκτόνων καὶ μηχανικῶν, νὰ συνταχθῶσι σχέδια καὶ προϋπολογισμοί, καὶ νὰ ἐξαιτηθῶσιν ἐγκρίσεις. Οὐδὲν τούτων ἐγένετο! Ὅλίγαι δοκοί, μεταφερθεῖσαι ὑπὸ στρατιωτῶν, ἐχρησίμευσαν ἀντὶ ἐδρῶν εἰς τοὺς λογάδας τοῦ ἔθνους.

Ἰδοὺ ἡ ὅλη διάθεσις τῆς αἰθούρας:

Αἱ δοκοὶ, τεθεῖσαι τετραγώνως, οὕτως ὥστε νὰ ἐράπτεται ἡ μίξ τῆς ἄλλης τὴν ἀκρὴν, ἐτχηματίζον περιοχὴν, πρὸς τὸ κέντρον σχεδὸν τῆς ὁποίας ἀνυψοῦτο εὐρύκλαδος καὶ χλωρὰ λειμωνία. Ὁ πρόεδρος, καθήμενος ἐπὶ θρανίου ἀγροίκως κατασκευασμένου, ἐς ἥριζε τὴν ῥάχιν ἐπὶ τῆς λειμωνίας αὐτῆς, ἧς τινος οἱ εὐθαλεῖς κλώνες, ἐξαπλούμενοι ἀνωθεν αὐτοῦ, ἐπέιχον τόπον πλατείας καὶ εὐώδους σκιάδος, ὥριστέρας καὶ αὐτῶν τῶν οὐρανῶν τῶν βασιλικῶν θρόνων. Μικρὰ ξυλίνη τράπεζα, ἀγροίκως ἐπίσης κατασκευασμένη, ἔκειτο πρὸ τοῦ προέδρου, καὶ ἐπ' αὐτῆς ὁ κώδων τῆς εὐταξίας, ὅστις ὅμως πολλὰκις δὲν κατώρθωσε νὰ παρυσιάξῃ αὐτὴν εἰς τὸ δυσήμιον ἐκεῖνο πλήθος. Ἐκ δεξιῶν τοῦ προέδρου ἐκάθητο κατὰ γῆς τῆς συνελεύσεως ὁ γραμματεὺς ἀνδιφῶν καὶ μελαίνων χαρτί, ἐνῷ ἐξ εὐωνύμων ἴσταντο εὐθυτενῆς ὁ ἀντιγινώσκων τὰ πρακτικά, τὰς ἀντιφράς καὶ τὰ λοιπὰ ἐγγραφα.

Πρὸς δεξιὰ τοῦ προέδρου, ὕψιμα τινα μακρὰν αὐτοῦ, ἀνυψοῦτο καὶ ἄλλη λειμωνία διασχιδῇ ἔχουσα τὸν κορμὸν. Εἰς τοῦτον ἀνιπθῶν καὶ καθήμενος κατ' ἐκάστην ὁ γέρων Κωλοκοτρόνας, μὲ μέτωπον ἀνυψωμένον καὶ σφόδρ, μὲ ἦθος ἄκακον, μὲ φωνὴν βροντώδη ἀλλὰ σχεδὸν ἀείποτε ἀόρητον, καὶ μὲ πόδας παλιμπλανεῖς, ἐπώπτευσεν ὡς ἄλλος ἐέρξης ἀπὸ τοῦ θρόνου του, οὐχὶ τὴν μάχην τῆς Σαλαμίνας, ἀλλὰ τὴν ματαιόσπουδον τῆς Τροίης λογισμασίαν.

Περὶ τὰς τέσσαρας πλευράς, ἐντὸς δάσους λειμωνίων, ὁμοιάζοντος ἰσως τὸ ἱερὸν ἄλσος ὅπου ὁ νομοθέτης τῶν Ῥωμαίων συνδητᾶτο τῇ Ἥγερίᾳ δαίμονι, ἐπὶ τῶν δοκῶν τὰς ὁποίας προανφέρομεν, ἐκάθηντο οἱ πληρεξούσιοι, πανταεῖδες ἐνδύμα φέροντες, καὶ φουστανέλλας, καὶ φραγκικὰ, καὶ ῥάσα, καὶ βράκους, καὶ ἀρνακίδας. Οἱ μὲν, κατηρεῖς καὶ σιγηλοί, ἀνεμέτρουν διὰ τῶν δακτύλων τὰ σπαιρία τῶν κομβολογίων των, ἀναμετροῦντες ἰσως κατὰ διάνοιαν τὰς συμφοράς τῆς πατρίδος, οἱ δὲ, συνομιλοῦντες ἐντόνως, ἐπελαμβάνοντο καὶ νομοθετικῶν, καὶ διοικητικῶν, καὶ στρατιωτικῶν ἀντικειμένων, ὡς ἂν ἔζων ἐν μέσῳ πολιτείας κρεμοῦσης, ἢ ὡς ἂν μὴ κατέκλυεν ὁ ἐχθρὸς ἅπαν τὸ πρόσωπον τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἄλλοι, λίαν εὐάριθμοι, σείοντες τὴν κεφαλὴν, ἐμαρτύρουν ὅτι ἠσθάνοντο ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, καὶ ἐσπεύδον τὸ τέλος τῶν ἀκαίρων καὶ ἐπιώλαθων συζητήσεων.

Πέραν τοῦ βουλευτικοῦ περιβόλου, πρὸς τὴν μακρὰν καὶ χθαμαλὴν εἰσοδὸν, δι' ἧς καὶ οἱ βραχυτέροι τὸ ἀνάστημα ὤφειλον διχοτομοῦντες τὸ σῶμα νὰ εἰσελθῶσιν, ἀκροαταὶ τινες ἱσχυόμενοι ὄρθιοι ἐνέκρινον ἢ ἀπεδοκίμαζον ἐν σιωπῇ τὰ λεγόμενα, περὶ δὲ τὸ

φράγμα τοῦ κήπου οἱ στρατιῶται τοῦ προυάρχου τῆς συνελεύσεως Νικηταρὰ ἐπροστάτευον τοὺς πατέρας τοῦ ἔθνους. Τῶν στρατιωτῶν ἡ ἀποδοκιμασίη καὶ ἡ ἐγκρίσις ἐγένετο ἐμφαντικωτέρα· διότι, ἀγορεύσαντος ποτε τοῦ διδασκάλου Γενναδίου κατὰ τῶν τίτλων, καὶ εἰπόντος εὐτραπέλως ὅτι οὐδὲ τοῦ Μκυροκορδάτου, οὐδὲ τοῦ Κουντουριώτου, οὐδὲ τοῦ Ζαχάρη, οὐδὲ τῶν ἄλλων προυχόντων ἐλαμπεν ὡς τῶν πηρολαμπιδῶν ὁ κ. . . . διὰ νὰ ὀνομάζωνται ἐλαμπρότατοι, οἱ στρατιῶται ἐπυφάησαν τὸν ῥήτορα, καὶ μετὰ τὴν ἀπολυσιν τῆς συνεδριάσεως συναμιλλῶντο τίς νὰ προσφέρῃ καφὴν πρὸς τὸν ἀδυσώπητον ἐκείνον δημοκράτην.

Καὶ μετὰ τὴν ἀκροατῶν μίαν μόνην γυνή, ἡ ἀντιστράτηγος Μαντῶ, φοροῦσα μελαίνα ἐσθῆτα χρυσοπάρυρον καὶ πέτασον εὐρωπαϊκὴν, (οὐχὶ βεβαίως τοῦ τελευταίου τῶν Παρισίων συρμοῦ) καὶ διὰ νευμάτων ἐξαίτουμένη τὴν ἀνάγνωσιν τῆς μηδέποτε ἀναγνωσθείσης κατὰ τοῦ Ἰφιπλάντου ἀντιφράς τῆς, ἐφάνετο οἰωνίζομένη τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ κοινωνικοὶ τῆς Ἀσίας θεσμοὶ ἐμελλόν νὰ κατασχύσωσι τῆς ἀπειροκλήου ἀυστηρότητος τῆς Ἀσίας.

Τοιαύτη ἐν συνόψει ἡ φυσιογνωμία τοῦ αὐτοσχεδίου ἐκεῖνου βουλευτηρίου. Ἐκεῖ, ὑπὸ τοὺς ἀειθαλεῖς καὶ ἀρωματικούς τῶν λειμωνίων κλάδους, οἵτινες δὲν ἴσχυον ν' ἀντιπροσώσωσιν οὐδὲ τοῦ ἡλίου τὰς φλογεράς ἀκτῖνας, οὐδὲ τῶν νεφῶν τοὺς ἐφυγμένους σταλαγμοὺς, ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς ἀγροίκου ἐκεῖνης τραπέζης ὥρκισθη καὶ ὁ Κόρχαν καὶ ὁ Γσώρτς τοὺς ὁποίους δακρύοντες ὑπεδέχθημεν ὡς τῆς πατρίδος σωτῆρας, ἐκεῖ ὑπεγράφη τὸ ὕψισμα δι' οὗ ἀνηγορεύθη ὁ Καποδίστριας μόνος τῆς Ἑλλάδος κυβερνήτης, καὶ ἐκεῖθεν καταβάντες ἄθροοι καὶ κατηρεῖς εἰς τὴν ἀπέναντι τοῦ Πόρου παραλίαν προσιπέψαμεν τοῦ Καρκίσκου τὴν σκιάν, καὶ προσιπέψαμεν αὐτὴν κοπτόμενοι, διότι μετ' αὐτοῦ ἐβλέπομεν συναποθνήσκουσαν καὶ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐλευθερίαν!

Ἀλλ' ἴδωμεν καὶ πῶς ἐγίνοντο αἱ συζητήσεις.

Πρόεδρος τῆς συνελεύσεως, ἀπ' αὐτῆς τῆς Ἑρμιόνης, ἦτο ὁ Γ. Σισίνης. Οἱ ἐξ Αἰγίνης πληρεξούσιοι, τοῦτο μὲν πατριωτισμῷ φερόμενοι, τοῦτο δὲ πειθόμενοι εἰς τὴν ἀνάγκην, ὡς συμπληρωθείσης τῆς ἐν Ἑρμιόνη συνελεύσεως πρὸς ἣν ἐκλινεν ἡ πλάστιγξ ἅμα μεταβάντων ἐκεῖ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ναυτικῶν νήσων μέγα τότε ἰσχυουσῶν, ἀνεγνώρισαν ἀπάσας τὰς πράξεις τῆς τελευταίας αὐτῆς.

Ὁ Γ. Σισίνης ἦτο, ὡς γνωστὸν, ἐκ τῶν ἐγκρίτων, ἢ μᾶλλον ὁ ἐγκριτότερος τῆς Ἡλείας. Μεταρχόμενος ἄλλοτε τὸν ἱκτῶν, καὶ συντριφθεὶς, οὕτως εἰπεῖν, καὶ μετὰ μεγάλων καὶ μετὰ μικρῶν, ἀπεβάλε τὸν τύπον δι' οὗ διεκρίνοντο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ δούλοι Κοιταθασίδες, καὶ ἐρέετο πρὸς πάντας φιλοφρόνως καὶ προσηνῶς. Ἠγάπα τοὺς λογίους, συνδιελέγετο ἀσμένως μετ' αὐτῶν, καὶ ἠκοῦντο ἀπλήστως τῶν διηγήσεών των· διότι, εἰ καὶ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, ἐσώζεν ὅμως πολλὴν πνεύματος ζωηρότητα. Τὸ ἀνάστημά του ἦτο μικρὸν, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐμπυροὶ καὶ περιπλανεῖς, καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῖς πρόσωπον

ἐσχημάτιζεν ἡμισέληνον, ἥς τινος τῆς μὲν δύο ἄκρας ἐθνικὸν εἰς τὴν σώσασαν ἡμᾶς Εὐρώπην, καὶ τὸν καθη-
ἀπετέλουν ἡ εἰς καὶ ὁ πώγων, τὸ δὲ κέντρον, τὸ
νωδὸν στόμα.

Ἐρχόμενος δραμαῖος εἰς τὸν τύπον τῶν συνεδριά-
σεων ἐκάθητο ἀμέσως ἐπὶ τῆς ἑδρας του, καὶ ἀνα-
λαμβάνων τὸν κώδωνα ἐδίδε τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρ-
ξεως. Τότε ἀνεγινώσκοντο τὰ πρακτικὰ ἅτινα ἐγρά-
φοντο συνοπτικώτατα.

Αἱ συζητήσεις ἐγίνοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀτά-
κτως· διότι, μὴ ὑπάρχοντος βήματος, ἄλλοι μὲν
ὁμιλοῦν συγχρόνως, ἄλλοι δὲ ἀπετείνοντο οὐχὶ πρὸς
τὸν πρόεδρον ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλους καὶ συνίστων διέ-
λογον, καὶ ἄλλοι, ἀντιποιοῦμενοι τῶν καθηκόντων
ἐκείνου, ἐπέπληττον καὶ ἐπέταττον σιωπῇ, καὶ ἀ-
νεκραύγαζον νὰ σημανθῇ ὁ κώδων. Καὶ ὅταν ἤκου-
ζεν ἡ συμπλοκή, ὁ πρόεδρος ἐξαπτόμενος ἤρπαζε τὸν
κώδωνα διὰ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐκροτάλει αὐτὸν βιαίως,
καὶ ὡς καταβάτης ἐξήρχοντο ἀπὸ τὰ ἰσχνόφωνα
χεῖλη του τὰ δυσδιέκριτα προστάγματά του, ἐνῶ
διὰ τῆς ἐτέρας, κρατῶν ἐγγραφον, ἐδίδεν αὐτὸ πρὸς
τὸν ἐξ ἀριστερῶν γραμματέα, καὶ γρονθοκοπῶν λά-
βρος τὸ στῆθος του τὸν προτεκάλει νὰ ἀναγνώσῃ
ἐροντοφώνως, διὰ νὰ καταβάλῃ διὰ τῆς φωνῆς του
τὸν θόρυβον.

Ὡ! τὸ στῆθος μου θέλει αἰείποτε ἀναμνησκεῖ τὰ
γενναῖα γρονθοκοπήματα τοῦ φιλοπάτριδος ἐκείνου
γέροντος.

Τότε δὴ τότε ἐξερρήγνυτο δίκην κεραυνοῦ ἡ φωνὴ
τοῦ Στέντορος Μπαρλᾶ περὶ τοῦ ὁποῖου προομιλή-
σαμεν.

Πάντα ἦσαν ἑκτακτα παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ
καὶ τὸ ἀνάστημα, καὶ ἡ φωνή, καὶ ὁ μακρομαλλος
καὶ δασύτατος μύσταξ, καὶ οἱ μυώδεις βραχίονες,
καὶ οἱ μακροσκελεῖς πόδες, καὶ ἡ ἀδόλεσχία, καὶ ἡ
σκαιότης, καὶ ἡ ἀμάθεια.

Τὰ πρακτικὰ, ὡς εἶπον, ἐγράφοντο κεφαλαιωδῶς·
συνετάρουντο δὲ ἐκ μνήμης ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς
συνελευσεως ἐν τῷ γραφείῳ αὐτῆς, τὸ ὅποιον ἦτο
συνάμα καὶ κατοικία του.

Ὁ γραμματεὺς οὗτος, πένης ὡς ὅλοι ἡμεῖς, καὶ
κλίνην καὶ σκίμποδα εἶχε τάπητα ἀπηρχαιωμένον
καὶ πενιχρόν. Ἐξεγειρόμενος τὸ πρωτὶ ἐφόρει τὸν αἰ-
γότριχα ἐπενδύτην του, ὅστις ἕως πρὸ μικροῦ ἐχρησί-
μευε καὶ ὡς σκέπασμα νυκτερινόν, καὶ ἀνάπτων
τὴν σπιθαμιαίαν του καπνοσύριγγα, καὶ ῥοφῶν ἀντὶ
καφῆ κυαθίσκον ῥακίου, μετεσκεύαζε τὸ ἐν τῶν γο-
νάτων του εἰς τράπεζαν, ἐφ' ἧς στηρίζων τὸν χάρ-
την συνέττατε τὰ πρακτικὰ. Δημοσιεύων σήμερον
πικρόχολα ὑπομνήματα περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος
ἐλησμόνησεν ὁ λόγιος ἐκεῖνος ἀγωνιστῆς ὅτι πολλά-
κις εἶπε τότε, ἐν τῇ διαχύσει τῆς καρδίας του, πρὸς
τὸν γράφοντα τὰς ἀναμνήσεις ταύτας περὶ τῶν λο-
γίων τοῦ ἔθνους. Ἐλησμόνησεν ἱστοριογραφῶν ὅτι,
ἐάν ὁ στρατηγικὸς τοῦ Κωλοκοτρώνη νοῦς καὶ ἡ ἀ-
τρόμητος σπάθη τοῦ Βότσαρη, ἐάν ἡ ἀγέρωχος τοῦ
Μικρούλη καρτερία καὶ ὁ πυρφόρος τοῦ Κανάρη δαυλός,
ἐδόξασαν τὸν ἀγῶνα, τὸν διωργάνωσαν ὅμως, τὸν
διεμόρφωσαν, τὸν παρέστησαν οὐχὶ κλεφτικῶν ἀλλ'

γίγαντες συνδέσαντες μετὰ τῆς ἀθανάτου τῶν προ-
γόνων μας ἱστορίας, διὰ μὲν τῆς παιδείας, τῆς ἐμ-
πειρίας καὶ τῆς συνέσεως, ὁ Νέγρης, ὁ Μαυροκαρδά-
τος, ὁ Τρικαύπης, ὁ Ζωγράφος, ὁ Κανέλος, ὁ Κλονά-
ρης, καὶ ὁ λοιπὸς τῶν λογίων ὄμιλος, διὰ δὲ τῆς ἐπιρ-
ροῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως, ὁ Κουντουριώτης, ὁ Ζαήμης,
ὁ Δόντος, ὁ Κανακάρης, καὶ τόσοι ἄλλοι πράκριοι,
εἰς ὅποιανδήποτε μερίδα καὶ ἂν ἀνήκον, ἀποῦ θέλῃ ἀ-
φροσύτως νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ὑπῆρχον μερίδες αἵαι λέ-
γονται σήμερον, καὶ κατ' αὐτὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς
ἐπαναστάσεως.

Ν. Δ.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ.

—ο—

Πρὸ τριῶν μηνῶν, μόλις ἐλθόντα εἰς Ἑλλάδα, ὁ
θάνατος ἀνῆρπασεν ἀπὸ τῶν κόλπων αὐτῆς ἓνα ἐκ
τῶν μᾶλλον μεγαλοφρόνων υἱῶν τῆς, γνωστὸν εἰς
τὸν ἐμπορικὸν κόσμον διὰ τῶν πολλῶν αὐτοῦ σχέ-
σεων, καὶ εἰς τοὺς πλείστους τῶν Ἑλλήνων διὰ τῶν
εὐεργεσιῶν πρὸς τὰ ἀγαθοεργὰ τῆς πατρίδος κατα-
στήματα, τὸν Νικόλαον Στουρνάρην, τοῦ ὁποῖου ὁ ἀ-
ναγνώστης βλέπει ἐνταῦθα τὴν εἰκόνα. Ἀποθανὼν εἰς
Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, δὲν ἐλαβεν ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος
τῆς Πρωτευούσης τὰς τιμὰς ἐπιστάτου ἐπιτιφίου· ἀ-
πασα ὅμως ἡ δημοσιογραφία ἐθροήνησε τὸν ἄνδρα καὶ
τῆς πατρίδος τὴν ἀτυχίαν, ἡ δὲ κοινὴ τῶν πολιτῶν
λύπη ἦτο ὁ εὐχλωτότερος αὐτοῦ ἐπιτάφιος.

Καὶ αὐτοὶ οἱ μέτριοι ἐπαινοὶ, ὅταν ἀποδίδωνται
εἰς προτερήματα ἐξοχα, μόλις φαίνονται πιστευτοί.
Διὰ τοῦτο, ὅτε κάλαμος φιλικὸς ἀνῆμνησε τοῦ θανόν-
τος ἀνδρός τὰς ἀρετάς, τινὲς, μὴ δυνάμενοι νὰ πι-
στεύσωσιν εἰς αἰσθήματα καὶ ἔργα ὑπερβαίνοντα τὰς
διαθέσεις των, ἐθεώρησαν τοὺς ἐπαινους ὑπερτέρους
τῆς ἀληθείας. Ἀλλ' ὁ μακαρίτης ἐδικαίωσε τῆς φιλίας
τοὺς λόγους, πείσας ἀπὸ τὰ βᾶθη τοῦ τάφου τοὺς ἀπι-
στούντας.

Ἡ διαθήκη, ἡ μᾶλλον τὸ σχέδιον τῆς διαθήκης,
τὸ ὅποιον, ἢ ἐκ προνοίας ἢ ἐκ προαισθήματος, συνέ-
ταξεν ἐσπευσμένως εἰς Λεφόρον μίαν ἡμέραν πρὶν
ἐπεῖθ' τοῦ ἀτμοπλοίου διὰ νὰ ἐλθῇ εἰς Ἑλλάδα,
εἶναι μνημαῖον φιλοπατρίας, τὸ ὅποιον μᾶς μεταφέρει
εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς Ἑλλάδος καὶ Ῥώμης.

Ἐκ τῆς χρηματικῆς περιουσίας του, συγχειμένης
ἐκ τριακοσίων χιλιάδων ταλλήρων, 50,000 ἀφίνει
εἰς τὴν σύζυγόν του, 50,000 εἰς τὴν μονογενῆ αὐ-
τοῦ θυγατέρα, τὰ λοιπὰ εἰς συγγενεῖς, εἰς σκοποὺς ἀ-
γαθοεργῶν, εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πατρίδος του Με-
τσόβου, εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς Ἀλεξανδρείας,